

V16 Populatiestudies: Grote Stern

Titel/naam meet/monitorprogramma

Monitoring populatie-ontwikkeling en broedsucces van Grote Stern in het waddengebied.

Naam aansturende organisatie (+ beheer metadata)

Alterra (tot 2000), Natuurmonumenten (vanaf 2000).

Datum voltooiing, volgende herziening

Lopend.

Samenvatting (korte beschrijving van de inhoud van de dataset)

Databank met gegevens over aantallen en het broedsucces van de Grote Stern.

Doel waarvoor data worden verzameld

Verzamelen achtergrondinformatie over de aantalsontwikkelingen van de soort in Nederland.

In het kader van het recente herstelproject op Griend (2016) vindt er vanaf 2016 extra onderzoek naar grote sterns plaats op Griend. Dit wordt in opdracht van Natuurmonumenten uitgevoerd door de RUG. Laura Govers leidt het onderzoek. Bij het onderzoek wordt onder meer gekeken naar nestplaatskeuze, voedsel, foerageergebieden en reproductie. Er worden nesten met camera's gevolgd en er zijn dieren gezenderd. Ook zijn er poepschalen geplaatst bij enkele nesten.

Naam uitvoerende dienst/organisatie (verzamelen data)

Natuurmonumenten.

Rol contactpersoon (beschrijving op welke wijze de perso(o)n(en) betrokken is/zijn bij de data)

Coördinator, beheerder gegevens, verwerker gegevens, verzorgen publicaties, contactpersoon naar gebruikers (beide organisaties voor een deel van de gegevens).

Tellingen: vogelwachters Date Lutterop en Giny Kasemir.

Geografisch gebied

Griend (Waddenzee).

Gebruiksbeperkingen (waarvoor zijn de data niet geschikt)

-

Overige beperkingen in gebruik

-

Thema's (b.v. diversiteit, verspreiding, trends, reproductiesucces)

Broedsucces; vogels; trends; verspreiding.

Temporele dekking

Min of meer regulier broedbiologisch en voedsleecologisch onderzoek vanaf begin jaren '70. Na ca. 2005 beperkt tot jaarlijkse metingen van aantallen en broedsucces.

Volledigheid

Steekproef, regionaal.

Nauwkeurigheid

-

Algemene beschrijving van herkomst

In opdracht van Natuurmonumenten.

Inwinningsmethode

Professioneel/vrijwilligers.

Beschrijving uitgevoerde bewerkingen

Ringen van kuikens.

Meetvariabelen

Gebied, aantal broedparen, broedsucces.

Meetmethodiek

Vaststellen van territoria, controle van nesten, verzamelen van prooi-resten, kleurringen van nestjongen, verzamelen van waarnemen, tellen van konijnen.

Soort dataset (opslagmedium)

Database.

Verplichting vanuit (Europese) richtlijn

VR	HR	KRW	TMAP	OSPAR
Y+	NY+	N	N	N

Kosten op jaarbasis

Geen gegevens.

Soortenoverzicht (soorten waarvoor het meetprogramma (statistisch) betrouwbare gegevens oplevert)

Grote Stern.

Habitats (waarvoor het betreffende meetnet gegevens oplevert)

1110, 1140.

Referenties

Stienen, *E.W.M.* 2006. Living with gulls : trading off food and predation in the

Sandwich Tern *Sterna sandvicensis*. Alterra scientific contributions 15, *Proefschrift* Rijksuniversiteit Groningen.

Stienen, E.W.M. & Brenninkmeijer, A. 2002. Foraging decisions of sandwich terns in the presence of kleptoparasitising gulls. *Auk* 119(2): 473-86.

Stienen, E.W.M. & Brenninkmeijer, A. 2002. Variation in growth in Sandwich Tern chicks *Sterna sandvicensis* and the consequences for pre- and post-fledging mortality. *Ibis* 144(4): 567-76.

Stienen, E.W.M., Brenninkmeijer, A. & Geschiere, C.E. 2001. Living with gulls: The consequences for Sandwich Terns of breeding in association with Black-headed Gulls. *Waterbirds* 24(1): 68-82.

Stienen, E.W.M., van Beers, P.W.M., Brenninkmeijer, A., Habraken, J.M.P.M., Raaijmakers, M.H.J.E. & van Tienen, P.G.M. 2000. Reflections of a specialist: Patterns in food provisioning and foraging conditions in sandwich terns *Sterna sandvicensis*. *Ardea* 88(1): 33-49.

Stienen, E.W.M. & Brenninkmeijer, A. 1997. Fluctuaties in de lokale voedselbeschikbaarheid in relatie tot de populatiedynamiek van de Grote Stern *Sterna sandvicensis*: resultaten 1995-1996. BEON rapport 97-1, Den Haag: 40 p.

Stienen, E.W.M. & Brenninkmeijer, A. 1994. Voedseloecologie van de grote stern (*Sterna sandvicensis*): onderzoek ter ondersteuning van een populatie-dynamisch model. IBN rapport 120. Instituut voor Bos- en Natuuronderzoek, Wageningen: 103 p.

Van der Jeugd, H.P., Ens, B.J., Versluijs, M. & Schekkerman, H. 2014. Geïntegreerde monitoring van vogels van de Nederlandse Waddenzee. Vogeltrekstation rapport 2014-01. Vogeltrekstation, Wageningen; CAPS-rapport 2014-01; Sovon-rapport 2014/18, Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Veen, J. 1977. Functional and causal aspects of nest distribution in colonies of the Sandwich tern (*Sterna s. sandvicensis* Lath.). *Behaviour Suppl.* 20: 193 p.